

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002156

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №230 від 25.06.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Уманець Микола Миколайович

2. Mykola M. Umanets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-6938-787X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 10-06-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12606

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.01

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за геноцид
2. Criminal responsibility for genocide

Реферат/анотація:

1. Представлена робота є сучасним комплексним дослідженням кримінальної відповідальності за геноцид, здійсненим із використанням загальнонаукових і спеціальних методів пізнання, з вивченням, розкриттям, систематизацією та узагальненням історії становлення кримінальної відповідальності за геноцид, міжнародного і зарубіжного досвіду правової регламентації кримінальної відповідальності за його вчинення, зі встановленням ознак складу геноциду й аналізом покарання за його вчинення, а також із розробленням науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення кримінального законодавства України. Дослідження генези кримінальної відповідальності за геноцид дало змогу встановити, що її становлення історично розпочалося у 30-х роках XX століття під час міжнародних конференцій з уніфікації кримінального права. Підтверджено, що основним джерелом для формування поняття «геноцид» є праця під назвою «Правління держав Осі в окупованій Європі». Зроблено висновок, що перше наукове визначення геноциду є набагато

ширшим за конвенційне, оскільки ним охоплюється широкий спектр його форм: фізичний, біологічний, культурний, економічний, релігійний, моральний, соціальний тощо. Акцентовано, що Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього стала компромісним нормативно-правовим актом, оскільки в ній закріплено лише базові форми геноциду. Констатовано, що ефективна реалізація положень Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього тривалий час залишалася ускладненою через складність створення спеціальних трибуналів («ad hoc») та відсутність постійно діючого судового органу, юрисдикція якого поширюється на геноцид. З'ясовано, що з прийняттям у 1998 році Римського статуту Міжнародного кримінального суду було вирішено проблему щодо відсутності вказаного постійно діючого органу з юрисдикцією щодо злочину геноциду. Запропоновано періодизацію становлення кримінальної відповідальності за геноцид, виділено шість відповідних періодів. Також запропоновано класифікацію геноциду за такими критеріями: за сферою суспільних відносин; за цільовою групою щодо якої вчиняється геноцид; залежно від перебування території у стані війни або збройного конфлікту; за намірами та мотивами вчинення геноциду. Розглядається зарубіжний досвід протидії геноциду з констатацією відсутності однакових підходів до правової регламентації кримінальної відповідальності за це кримінальне правопорушення. Зокрема, кримінальним законодавством Франції, Польщі та Італії закріплено більш широке визначення геноциду. Кримінальні кодекси Франції та Польщі містять невичерпний перелік людських захищених груп, а в кримінальному законодавстві Італії розширено об'єктивну сторону геноциду. При цьому в кримінальному законодавстві США застосовано вужчий підхід до визначення геноциду. Кримінальний кодекс Китаю взагалі не передбачає кримінальну відповідальність за геноцид. У кримінальному законодавстві Німеччини, Норвегії, Великої Британії, Бразилії та Канади застосовано конвенційний підхід до визначення геноциду. У дисертації розглянуто об'єкт геноциду. У ході дослідження родового об'єкта геноциду дійдено висновку, що ним є суспільні відносини у сфері забезпечення миру, людяності та міжнародного правопорядку. Констатовано, що використання терміна «людяність» є більш обґрунтованим, ніж терміна «безпека людства», оскільки останній виник через неточний переклад міжнародних актів на національну мову. З'ясовано, що включення в характеристику родового об'єкта геноциду вказівки на людяність поряд із міжнародним правопорядком забезпечує визнання того, що геноцид посягає на суспільні відносини, які гарантують основи людського співіснування та є відмінними від суспільних відносин, що є об'єктом міжнародного правопорядку. Запропоновано внести зміни до назви розділу XX Кримінального кодексу України, замінивши слова «безпеки людства» на слово «людяності». У ході дослідження основного безпосереднього об'єкта геноциду встановлено, що ним є суспільні відносини у сфері забезпечення існування національних, етнічних, расових чи релігійних груп. Додатковим безпосереднім об'єктом геноциду є суспільні відносини, що забезпечують життя, здоров'я, статеву свободу, статеву недоторканість, волю, честь і гідність, особисту свободу, свободу пересування людини, права на достатній рівень життя, продовження людського роду, вільного вибору місця перебування, а також права дитини на здоровий розвиток, збереження індивідуальності, сім'ю та батьківське піклування.

2. The presented work is a modern comprehensive research of criminal responsibility for genocide, carried out using general scientific and special methods of cognition, with the study, disclosure, systematization and generalization of the history of the formation of criminal responsibility for genocide, international and foreign experience in the legal regulation of criminal responsibility for its commission, with the establishment of the features of the composition of genocide and the analysis of punishment for its commission, as well as the development of scientifically substantiated proposals for improving the criminal legislation of Ukraine. Research into the genesis of criminal responsibility for genocide has made it possible to establish that its formation historically began in the 1930s during the International Conferences on the Unification of Criminal Law. It has been established that the main source for the formation of the concept of "genocide" is the work entitled "Axis Rule in Occupied Europe". It has been concluded that the first scientific definition of genocide is much broader than the conventional one, as it covers a wide range of its forms: physical, biological, cultural, social, economic, religious, moral, social, etc. It is emphasized that the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide became a compromise legal act, as it enshrines only the basic forms of genocide. The effective

implementation of the provisions of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide has long remained complicated by the difficulty of establishing «ad hoc» tribunals and the absence of a permanent judicial body with jurisdiction over genocide. It was found that with the adoption of the Rome Statute of the International Criminal Court in 1998, the problem of the absence of a permanent body with jurisdiction over the crime of genocide was resolved. A periodization of the formation of criminal responsibility for genocide is proposed, six periods of its formation are distinguished. It is also proposed to classify genocide according to the following criteria: by the sphere of social relations; by the target group against which genocide is committed; depending on whether the territory is in a state of war or armed conflict; by the intentions and motives for committing genocide. The dissertation examines foreign experience in combating genocide, noting the absence of uniform approaches to the legal regulation of criminal responsibility for this criminal offense. In particular, the criminal laws of France, Poland, and Italy enshrine a broader definition of genocide. The criminal codes of France and Poland contain an exhaustive list of protected human groups, while the criminal law of Italy has expanded the objective side of genocide. At the same time, US criminal law takes a narrower approach to defining genocide. The Criminal Code of China does not provide for criminal responsibility for genocide at all. The criminal legislation of Germany, Norway, Great Britain, Brazil and Canada applies a conventional approach to the definition of genocide. The dissertation examines the object of genocide. In the course of researching the generic object of genocide, it was concluded that it is social relations in the sphere of ensuring peace, humanity and international law and order. It has been established that the use of the term “humanity” is more justified than the term “security of mankind”, since the latter arose due to inaccurate translation of international acts into the national language. It has been found that the inclusion of an indication of humanity in the characterization of the generic object of genocide, along with the international legal order, ensures the recognition that genocide encroaches on social relations that guarantee the foundations of human coexistence and that are distinct from social relations that are the object of the international legal order. It is proposed to amend the title of Section XX of the Criminal Code of Ukraine by replacing the words "security of mankind" with the word "humanity". In the course of researching the main direct object of genocide, it was established that it is social relations in the sphere of ensuring the existence of national, ethnic, racial or religious groups. An additional direct object of genocide is social relations that ensure life, health, sexual freedom, sexual integrity, will, honour and dignity, personal freedom, freedom of movement of a person, the rights to an adequate standard of living, the continuation of the human race, free choice of residence, as well as the rights of the child to healthy development, preservation of individuality, family and parental care.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Уманець М. М. Кримінальна відповідальність за геноцид за законодавством зарубіжних країн: порівняльно-правове дослідження. Юридичний науковий електронний журнал. // Б. 2023. № 8. С. 384–387.
- 2. Уманець М. М. Покарання за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 442 КК України. Юридичний науковий електронний журнал. // Б. 2025. № 12. С. 202–206.
- 3. Уманець М. М. Суб'єктивні ознаки геноциду: кримінально-правова характеристика. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. // Б. 2025. № 92. С. 234–240.

- 4. Уманець М. М. Безпосередній об'єкт геноциду: актуальні проблеми визначення. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2025. № 7 (75). С. 111–116.
- 5. Уманець М. М. Геноцид: еволюція підходів до визначення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Творча спадщина професора В. В. Сташиса в сучасному науковому дискурсі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.(м. Харків, 10 лип. 2025 р.). Харків, 2025. С. 305–309.
- 6. Уманець М. М. Питання міжнародно-правової регламентації кримінальної відповідальності за геноцид. Теорія та практика сучасної юриспруденції : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 трав. 2023 р.). Харків, 2023. С. 143–145.
- 7. Уманець М. М. Responsibility for genocide: the experience of foreign states. Наука у мінливому світі: актуальні дослідження молодих науковців : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Харків, 17 трав. 2023 р.). Харків, 2023. С. 254–257.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000959

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демидова Людмила Миколаївна

2. LIUDMYLA M. DEMYDOVA

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1248-5001

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павленко Тетяна Анатоліївна

2. Tetiana A. Pavlenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6019-1086

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Письменський Євген Олександрович

2. Yevhen O. PYSMENSKY

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7761-7103

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Євдокімова Олена Володимирівна

2. Olena V. Yevdokimova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2584-932

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шепітько Михайло Валерійович
2. Mykhailo V. Shepitko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7164-8037

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пономаренко Юрій Анатолійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Пономаренко Юрій Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна